

taller de creació

UN REGAL DE CAP D'ANY

Asun Alemany Sabater. Sóc de Vulpellac. L'Empordà sempre és el meu lloc. Escriure em connecta a un món ple de bellesa.

que sigui. Som lliures! Aquest és el regal més gran que ningú ens ha fet mai. I nosaltres, la humanitat, som aquí per viure-ho, sentir-ho i gaudir-ne.

Tothom va quedar una mica parat. La seva dona va quedar absorta. Com era possible que encara la pogués sorprendre

fins al punt de deixar-la mig estabornida? La Jennifer, però, va reaccionar de pressa.

—No sé on veus el regal. No llegeixes els diaris? No escoltes les notícies? En quin món vius?

—El sistema se'n va en orris. I ens està regalant l'oportunitat única, el privilegi, de decidir com volem viure a partir d'ara. No cal que esperem cap il·luminat que ens vingui a salvar dient-nos el que hem de fer. Això s'ha acabat. Ara, ha arribat el moment de decidir de quina manera volem viure. No com ha de ser el qui ens vingui a manar, no! Com volem, in-di-vi-dual-ment, viure! Perquè ara som lliures. Aquest és el regal més gran que mai ens hagi fet ningú, família.

—Sembla que no hi toquis —va dir la seva dona. —Tot i així, m'agrada sentir això.

—Ai collons de sogre! —va dir la Jennifer, espontàniament.

Celebrem-ho!

Va aixecar la copa a mig dinar.

—Celebrem-ho! —tots el van mirar i també van aixecar la copa. —Hem de celebrar que per fi som lliures! Paradoxalment, la por i l'estupidesa ens han fet lliures.

Ningú no va entendre-hi res.

—Ens ho pots explicar una mica, això? —va dir la seva dona.

—S'estan trencant les cadenes de l'esclavatge —va continuar ell. —Ja no hem de ser més esclaus de res ni de ningú. De cap sistema polític econòmic o religiós. De fet, de cap sistema, sigui de la classe

Asun Alemany

> **Il·lustracions:** **Miquel Bohigas**, dibuixant autodidacte, fotògraf aficionat i exlibrista. Ha il·lustrat diversos llibres de la col·lecció Josep Pla de la Diputació de Girona (*Estampes de fi de segle*, d'Alexandre Cuéllar; *Homes de la meva terra*, d'Agustí Cabruja; *El mirall i les ombres*, de Salvador Sunyer). L'any passat, una selecció dels seus ex-libris va visitar diverses biblioteques de les comarques gironines. S'ha autoeditat dos llibres: *Simetries* (Aplec de simetries i paraules disperses) i *Ex-libris* (Com un llibre obert). Té els seus dibuixos penjats a <http://www.desdibuix.com>, i les seves fotos a <http://www.flickr.com/photos/desdibuix/show> i també a <http://miquelbohigas.500px.com>.

La matrioixka glaçada

La Tània m'ha dit que és l'últim regal d'Any Nou que em fa. La festa del *С Новым годом* ve a ser la nostra festa de Reis. El seu últim regal. No la vull creure. El fred no em deixa pensar. Ella ha volgut quedar al mateix lloc on ens vam veure per primera vegada. El parc Txeliúskintsev m'agrada molt, però mai no hi havia estat a tants graus sota zero. És la primera vegada que vinc a Bielorússia a l'hivern, i potser l'última. Mai de la meua vida havia vist tanta neu en un paisatge urbà: a sobre les voreres vastíssimes de Minsk hi ha retroexcavadores traient palades de neu que tiren dins de camions bolquets enormes. Tanta

neu, tant de fred, tantes paraules glaçades. «Si encara m'haguessis enganyat com fa tothom...», m'ha dit amb el seu català esquixat de rus, que sempre m'ha fet riure i que ara m'ha fet plorar. «Has fet el viatge en va. Malaguanyat temps i malaguanyats diners». Em va saber tant de greu això que vaig fer que no em va molestar gens que el vol tingués dos transbords (que han resultat insuportables: l'un, llarg i feixuc; l'altre, curt i estressant; Barcelona-Frankfurt-Praga-Minsk, aviat és dit). «No et servirà de res haver vingut, no tornaré». Estic cansat, tinc fred, tinc por d'haver-la perdut. Només són les cinc de la tarda i

Jordi Bonet-Coll (la Bisbal d'Empordà, 1969).

Ha publicat *T'arriben les veus*, un recull de contes que l'any 1999 va guanyar el premi de narració dels Premis Recull de Blanes, i *S'ha trencat alguna cosa*, obra guanyadora, l'any 2003, del Premi Valldaura de Novel·la «Memorial Pere Calders». Té publicats contes en tres reculls col·lectius, i col·labora a *Gavarres* i a la *Revista de Girona*.

aviat ja serà ben fosc. No sé ni quanta estona fa que la Tània se n'ha anat. La llum esmorteïda del fanal que tinc al costat em deixa veure les primeres volves de neu. Suposo que també em deixarà veure el seu regal. M'ha regalat una matrioixka? Massa poc original. Una, dues, tres, quatre nines, però hi falta la petita, la sencera, la que l'artesà fa primer.

Ara ho entenc. Falta l'essència del que som, és clar. En vam parlar fa uns mesos, arran de la frase «som allò que els altres pensen que som». La matrioixka és la metàfora perfecta de la persona: cada nina és una capa de mentides. I la veritable identitat és la que hi ha a sota de tot, la nina petita. Això si és que tenim veritable identitat, evidentment. Perquè, amb aquest regal, la Tània em diu que jo no en tinc. Potser té raó: tinc quasi quaranta anys i encara no sé com està feta la meva

nina petita. Si no m'aixeco, potser m'hauran d'aixecar congelat. Quina estranya i tràgica (o patètica) estampa nadalenca: enmig de la foscor de la Rússia Blanca, a un empordanès se li glacen les llàgrimes assegut en un banc mentre la neu cobreix la matrioixka tarada que li ha regalat una bielorusa dolguda.

«No us ho perdonaré mai, això, ni a tu ni al meu germà», han estat les seves últimes paraules. Li he repetit mil vegades que l'estimo. I és veritat. L'estimo tant que em penso que si m'agrada estar amb l'Ígor és perquè té els ulls i el somriure i la gesticulació i fins i tot el caràcter de la Tània. Però, això, ella no ho voldrà entendre mai. No voldrà entendre que potser la meva nina petita hauria de ser una d'aquestes que tenen dues cares.

Jordi Bonet-Coll

Les fabuloses aventures del nen Josep Maria Valldecantons

El dia del seu aniversari, al nen Josep Maria Valldecantons li van regalar el pom d'una porta. L'obsequi, l'hi va fer el seu avi, el moderadament honorable senyor Pere Lluís Valldecantons i Saladrigas, home ferm i sorrut que havia fet fortuna estafant alguna pobra tribu d'indis americans. Però aquesta és una altra història que no tenim temps d'explicar. El conte ens reclama tornar al pom.

A primera vista semblava un pom qualsevol: un pom esfèric amb un bany de bronze, prou pesant com

per pensar que potser era de bronze massís. No tenia cap singularitat que el fes especial, ni tampoc duia implícita la metàfora de quelcom superior. Que el seu avi li regalés allò no volia dir que li regalés una casa o una propietat.

Un nen normal hauria agafat el pom i, tal qual, l'hagués rebotit contra la cara del seu avi, però en Josep Maria Valldecantons no era un noi qualsevol: de ben petit s'havia mostrat interessat per l'arqueologia i la cartografia elemental i no deixava

Jair Domínguez viu a l'Empordà des de l'any 1984. Ha treballat de guionista, periodista i contrabandista. Actualment treballa a «La Segona Hora» a RAC1. *Hawaii Meteor*, la seva primera novel·la, ha estat publicada per Tria Llibres.

passar un moment sense explorar qualsevol pam de terreny que estigués al seu abast. Era la seva una afició normal entre els vaillets de la seva edat, però en Josep Maria ho feia amb una fruïció tal que esparverava propis i estranys. Qualsevol instant era bo per seguir un viarany perdut, empaitar conills dins del seu mateix cau o, fins i tot, escalar parets de cases alienes per veure què s'hi amagava al darrere.

L'astut nano, sabedor que el seu destí estava lligat a protagonitzar tot d'aventures insensates, va sortir esperitat a recórrer el jardí de l'avi. Era un enorme pati interior, d'aquells del barri antic, ple d'esbarzers mal tallats i arbustos encara per catalogar. Hi havia fins i tot una alzina i un roure i quatre o cinc xiprers centenaris ben arreglerats, fent pantalla a algun vent que mai no havia bufat en aquella part de la comarca. Un explorador insaciable com en Josep Maria es coneixia aquell pati com el palmell de la seva mà, perquè ja l'havia visitat diverses vegades,

i va trigar ben poc a localitzar una misteriosa porta que ja havia clissat en una altra ocasió.

Aquell audaç minyó va inserir el pom a la porta i va deixar anar un sospir d'emoció en veure que hi encaixava perfectament. La fusta va grinyolar i va obrir-se, cosa que provocà tremolors de plaer en el jove aventurer. En Josep Maria va atansar-se a la porta oberta, i provà d'intuir a les palpentes el que s'amagava en aquella foscor. Empès per la rauxa del caçador de tresors, el vaillet va fer un pas endavant cap a l'aventura. Per desgràcia, el que s'amagava allà al darrere era un precipici insondable que es va empassar el gilipolles d'en Josep Maria i mai més no se'n va saber res.

Al pis de dalt tocaven les cinc, i l'avi Valldecantons es fregava les mans davant d'una tassa de cafè. Reia amb un somriure tan pèrfid que el majordom no va gosar demanar-li si volia més sucre.

Jair Domínguez